

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevareministeriets Klagecenter

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

Den 6. februar 2014
Sagsnr.: 16234
Ref.: SHO
Tlf.: 33951410

Bemærkninger til foreløbig redegørelse om aktindsigt i underretninger om konstateret MRSA i svinebesætninger, jeres dok.nr. 12/02471-34/MVE og 12/02733/MVE

I brev af 16. januar 2014 beder Folketingets Ombudsmand om Klagecentrets bemærkninger til sin foreløbige redegørelse i ovennævnte sag og eventuelt forinden at indhente en udtalelse fra Fødevarestyrelsen.

Klagecentret har indhentet vedlagte udtalelse fra Fødevarestyrelsen, hvortil vi i det hele henholder os. Fødevarestyrelsen udtalelse er vedlagt følgende dokumentation:

- 1) Det Etske Råds udtalelse vedr. anvendelse af antibiotika
- 2) Det Etske Råds arbejdsrapport 3
- 3) Masterprojekt: Oplevelse af sammenhæng hos bærere af Meticillin Resistente *Staphylococcus aureus* (MRSA)
- 4) Weekendavisens artikel "Fællesskabets dilemma" af den 17. januar 2014
- 5) Information fra Statens Serum Institut om stigmatisering (5 mails)

Venlig hilsen

Susie Hosainzadeh
Kontorchef

Den 31. januar 2014

Fødevarestyrelsens bemærkninger til Ombudsmandens foreløbige redegørelse om aktindsigt i underretninger om konstateret MRSA i svinebesætninger. Dok. nr. 12/02471/MVE, 12/02733/MVE og 13/02362-18/MVE

Fødevarestyrelsen har noteret sig Ombudsmandens bemærkninger og har følgende kommentar dels til bemærkningerne om den utilstrækkelig dokumentation for den stigmatisering, som besætningsejerne, dennes familie og ansatte bliver mødt med i lokalsamfundet, dels til spørgsmålet om, hvorvidt oplysningerne om de svinebedrifter, der er konstateret positiv for MRSA, kan være fortrolige.

Manglende dokumentation for stigmatiseringen:

Det skal indledningsvis anføres, at det fortsat er Fødevarestyrelsens holdning, at hensynet til risikoen for stigmatisering af besætningsejeren og dennes familie og ansatte ved en offentliggørelse vejer tungere end hensynet til den offentlige interesse i offentliggørelse af oplysninger om konkrete besætningers MRSA-status.

Offentliggørelse af konkrete besætningers MRSA-status har negative konsekvenser for besætningsejeren, dennes familie og ansatte i forbindelse med usikkerhed i lokalsamfundet om smitterisikoen forbundet med MRSA, jf. den tidligere fremsendte dokumentation fra Statens Serum Institut (SSI).

Fødevarestyrelsen medgiver, at der på tidspunktet for behandlingen af de omtalte aktindsigtsanmodninger ikke var tilvejebragt den nødvendige dokumentation for på tilstrækkelig vis at underbygge og sandsynliggøre stigmatiseringen af personkredsen knyttet til de bedrifter, hvor der er blevet fundet MRSA.

Fødevarestyrelsen er i den mellemliggende periode kommet i besiddelse af yderligere dokumentation vedrørende den stigmatisering, som de MRSA-berørte borgere møder i deres lokalsamfund. Der vedhæftes i den sammenhæng en udtalelse fra Det Etske Råds om anvendelsen af antibiotika; masterprojektet, "*Oplevelse af sammenhæng hos bærere af Methicillin resistente Staphylococcus aureus (MRSA)*"; en artikel fra Weekendavisen, der omhandler Det Etske Råds allerede omtalte udtalelse, samt materiale samlet af SSI om flere dokumenterede tilfælde af stigmatisering. Den tilkommende dokumentation fra SSI eftersendes efter aftale med Fødevareministeriets Klagecenter.

Fødevarestyrelsens finder, at det fremsendte materiale på tilstrækkelig vis underbygger og sandsynliggør den stigmatisering, som berørte af MRSA bliver mødt med i deres dagligdag, og som Fødevarestyrelsen i sin afvejning lægger afgørende vægt på.

Til Ombudsmandens bemærkning om, at oplysningerne om stigmatisering vedrørte en afgrænset del af landet, kan det oplyses, at svineproduktionen ikke er ligeligt fordelt over landet. Der er således størst fokus på problemet i områder med høj koncentration i svineproduktionen.

Fortrolige oplysninger:

Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt Fødevarestyrelsen ved udlevering af listen til Landbrug & Fødevarer har kompromitteret oplysningernes fortrolighed, skal det bemærkes, at Fødevarestyrelsen og Landbrug & Fødevarer har et meget tæt samarbejde om resistensforhold i landbruget, og den fælles indsats mod MRSA har været en hjørnesten i Danmarks indsats på området. Målet med de kontrollkampagner, som sagen omfatter, var ikke at afdække forekomsten af MRSA i udvalgte svinebesætninger men at udvikle en målemetode, som kunne anvendes i danske svinestalde fremover, så redskaber til diagnosticering vil være på plads, når der findes en metode til bekæmpelse af MRSA. Dette er et projekt, som er planlagt i samarbejde mellem blandt andre Landbrug & Fødevarer og Fødevarestyrelsen, og som alene omfattede medlemmer hos Landbrug & Fødevarer. Fødevarestyrelsen finder ikke, at der i den konkrete sag er tale om inddragelse af en tredjepart, da et tæt og fortroligt samarbejde med Landbrug & Fødevarer var altafgørende for udførelsen af det omtalte projekt.

Det er fortsat Fødevarestyrelsens overbevisning, at oplysningerne ikke er kompromitteret og derfor skal anses og behandles som fortrolige oplysninger.

Med venlig hilsen

Beatrice Fogh Larsen
Fuldmægtig, cand.jur

Fra: Robert Leo Skov [RSK@ssi.dk]
Sendt: 4. februar 2014 20:17
Til: Gitte Ortved Bjerager (FVST)
Cc: Heidi Søltoft; Ole Allin Jensen; Erik Elm Olsen; Helle Falborg Pedersen; Lars Villiam Pallesen
Emne: VS: Stigmatisering og MRSA

Fra: Alice Løvendahl Sørensen [<mailto:alice.l.soerensen@midt.rm.dk>]
Sendt: 4. februar 2014 15:34
Til: Robert Leo Skov
Emne: Stigmatisering og MRSA

Kære Robert

Har nu set din skrivelse om stigmatisering, hvor du refererer til mit MpH speciale og efterlyser flere eksempler:

Mit speciale har jo ikke fokus på stigmatisering, men på hvilken betydning, det har at være bærer af MRSA i eget hjem og oplevelsen af egen sundhed at vide, at man er positiv bærer.

Min begrundelse for at udarbejde et speciale med fokus på det at være bærer i eget hjem, var, at der ikke fandtes særlig meget viden om dette emne, og at jeg indimellem talte med borgere i telefonen, som havde mange spørgsmål og følte sig meget ladt i stikken. I forbindelse med mit studie fandt jeg dog flere studier – en svensk forsker og doktorand fra Uppsala (Lindberg), som mest havde fokus på patienternes oplevelse af information, og nogle engelske studier (Bl.a.a. Criddle, Potter, Skyman mfl.), som beskrev patienternes oplevelser af at have MRSA. I disse studier beskrev man oplevelsen af at være smittefarlig og blive udstødt.

I løbet af mit studie kom det frem, at informanterne (og deres nærmeste) generelt følte sig dårligt informerede og alene om det at være bærer, og at det at blive stigmatiseret var en oplevelse, som var fælles for størstedelen af informanterne – på mange forskellige måder.

Stigmatisering er en kulturel proces, som en respons på noget, der opfattes potentielt farligt eller truende. Når individer stigmatiseres, påvirkes ikke blot omgivelsernes adfærd, men også den stigmatiserede selv. Ubevidst kan den stigmatiserede vælge at sløre sine stigmata eller isolere sig selv, hvorved personen i praksis ender med at undertrykke sig selv for at tilpasse sig den diskrimination, han udsættes for.

Blandt de 14 bærere og 4 pårørende var sidstnævnte en meget almindelig reaktion, som f.eks. medførte, at bedsteforældre undlod at besøge deres børn og børnebørn, at man undlod at besøge personer i familien, som man betragtede som særligt sårbare – f.eks. gamle forældre eller spædbørn, eller at man trak sig tilbage fra eller blev udelukket fra mødregrupper eller lignende aktiviteter i lokalområdet, da alle vidste, man var smittet.

Nogle beskrev, hvordan deres omgivelser fysisk trak sig tilbage fra dem; at de ikke længere fik knus og kram af nære familiemedlemmer eller venner; at deres børns legekammerater ikke måtte komme på besøg; at det var svært at få en kommunal pasning o. lign.

Andre beskrev, hvordan sundhedsvæsenet (tandlæger, praktiserende læger) afviste at tage dem ind – eller blev meget forvirrede og ikke vidste, hvad de skulle gøre, og at de følte sig som pestramte eller urene.

Flere oplevede problemer mht. deres arbejde, og var generelt bekymrede for at miste dette, og en informant fortalte, hvordan han havde mistet et godt beskæftigelsesjob. Flere blev sygemeldt på ubestemt tid, da arbejdsgiverne var bekymrede for smitterisikoen.

Ovenstående eksempler blev beskrevet mere eller mindre detaljeret under interviewene. En enkelt græd voldsomt under hele samtalen, og flere gav, som beskrevet i mit speciale, udtryk for både bitterhed, vrede og tristhed.

På spørgsmålet om de fremover ville gøre noget anderledes, svarede flere: "Ja, så ville jeg ikke fortælle det til nogen..."

Med venlig hilsen

Alice Løvendahl Sørensen
Hygiejnesygeplejerske, MpH

Kvalitet & Forskning
Regionshospitalet Viborg Hospitalsenhed Midt
Heibergs Allé 2, 5. sal, 8800 Viborg

Tlf. dir. +45 784 41342 Mob. 784 41343

Dato: 2.2.2014

MRSA Enheden
Klinisk Mikrobiologisk afd.
Ingemannsvej 18
4200 Slagelse
Tlf.: 29 60 68 28
Mail: juc@regionsjealland.dk

Stigmatisering af personer med MRSA.

I Region Sjælland har vi i skrivende stund ikke udbredte eksempler på stigmatisering begrænset til personer med CC398.

Under 10 % af vores samlede MRSA tilfælde udgør CC 398.
35 % af disse har ikke kontakt til svinebesætninger.

-flere borgere melder om manglende forholdsregler, ved kontakt med sygehuse eller lægeklinikker, da der er en misforstået opfattelse om, at CC 398 ikke smitter mellem mennesker!

-sundhedspersonale bosiddende på svinebesætninger, uden konstateret MRSA, oplever pres fra kollegaer om, at blive kontrol podet, og anses i arbejdsrelation, at være en smitterisiko.

Derimod har vi udfordringer for vores MRSA personer med humane stammer.

De borgere i Region Sjælland med børn under 2 år, oplever i større grad stigmatisering, end f.eks borgere på plejehjem.

Det er hovedsageligt børn født i region HS, smittet på neonantal afdelinger, denne gruppe udgør 6,8% af vores samlede MRSA tilfælde.

- De afvises i mødre grupper.
- De får færre planlagte besøg fra sundhedsplejersker
- Planlagte besøg på børneafdelinger aflyses.
- De installeres ved indlæggelse i depoter, uden vinduer og håndvask, gr. mangel på enestuer.
- Flere har været henvist til parkerings plads areal, for derefter at blive ringet op når de måtte indfinde sig på den pågældende afdeling.

- Enkelte har oplevet, at skulle benytte brandtrapper på sygehusets udvendige side som indgang
- Børn har, måtte flytte daginstitution, gr. direkte afstandstagen fra det pædagogiske personale, forældre har oplevet barnet har været "isoleret" i eget rum med sparsomt men vaskbart legetøj
- Forældre til disse MRSA positive børn har flere barnets sygedage, da de ved simpel forkølelse tvinges til, at holde barnet hjemme.

Herudover afvises øvrige borgere med Human MRSA ofte hos praktiserende læger med begrundelsen, at ikke uopsættelige undersøgelser kan udsættes til første negative kontrol podning. Borgere med behov for genoptræning i kommunalt regi udsættes efter samme begrundelse, der tilbydes hjemmetræning, som ikke lever op til træning i kommunale omgivelser og uden remedier.

Privathospitaler afviser borgere med MRSA, af frygt for renommé og smittespredning.

Venlig Hilsen
Judit Christensen
MRSA Enheden
Region Sjælland